

лігію, то мусіли й мали якісь поняття про явища, що заходили в їх оточення, і робили висновки, застановляючи ся над тими явищами. Таке поняття могло бути мильне і незгідне з науковою правдою, але доказує, що особа перестала вже жити без думки.

Крім сего викопалини з менше давних гробів, різнородної будови, з яких одні мають в собі попел спалених небіщиків і інші кістяки, доказують, що люди з тих гробів провадили заміну торговлю, бо серед викопалин находимо предмети незвісні на місци їх найденя, а спроваджені з віддалених місць, де їх виробляло ся і громадило ся. Так приміром могили, які розкопав Шліман в Мікенах, мали в собі напийники з бурштину, який викидає на беріг Балтійське море. Мушлі, що служили для прикрас, а найдені в бельгійських печерах долини Лесі, могли походити тільки з Шампанії, віддаленої 400 до 500 кілометрів, а нефрит, уживаний, як матеріал на вироби, міг походити тільки з середньої Азії, бо в Європі його нема. Знов те, що предмети, віднаходжені в таких гробах, бувають покриті гарними окрасами, свідчить вже про значну зручність, про помисловість, фантазію і смак, є доказом, що не міг їх виробляти дикий чоловік з виключно звірячими потребами.

Отже як захочемо довідати ся про чоловіка ще давнішого, який, будучи більше подібним до звірини, провадив більше звіряче жите, то не будемо могли судити про него з викопалин у передісторичних гробах, а мусимо шукати інших слідів його стародавнього існування, того існування, підчас якого чужі йому були села і міста, які свідчать